

MYKINESTANKAR

Smátutl höyrðist úr køkinum. Morgunkökkarnir voru longu í ferð við at seta morgundrekka á borðið. So við eitt höyrðist rópið: »Komið og skaffið!« Eitt, tvey, þrý, so kom lív í hesar sovandi kropparnar. Tað var sum at siggja kóp á skeri, tá ið kroppurin smoygdi sær úr pjekanum — kanska nærri: ein mynd av Kópakonuni í Mikladali, tá hon smoygdi sær úr haminum! Tú lat eyguni ganga frá manni til mann. »Nei, morgunljótur var eingin«. Smil — morgunsmil yvir alla lonina — tað var tað, ið mætti sær. Prátið fall á, hvat gerast skuldi í dag. Tað vardi ikki leingi, so vóru øll samd um, at farast skuldi út í Hólmin. Ja, og kanska drigið einar tveir, triggjar lundar á vegnum. Kósin varð sett út í kortið av kønum mykinesmanni, og hon varð fylgd út í naglsrøturnar.

Henda morgun lá hann so tráur av útsýningi inn yvir oynna. Tað var fitt av vindi og hann merktist væl, tá komið var upp á eggina. Niðurgongdin til brúnna er á vestursíðuni. Her var stilli, so vit settu okkum niður eina góða løtu og festu tað í hugan, sum eygað sá. So stórbært, so hábært, so tignarligt lá alt fyri fótinum og dró andan so seigliga, sum tyktist alt ongan skund at hava.

Varisliga varð farið oman móti brúnni. Steðg-ur varð gjørdur, tá komið var út á hana.

»Nei«, helt Meinhard fyrri, »at Mykines skuldi

vera so eigillig, tað hevði eg forsvorið!« Hann setti seg í ein avkrók, og læt alt rundan um seg renna framvið, sum ein mæk á á summardegi. Tann sama kenslan var til staðar — eins og tá tú tekur um kvinnuháls á fyrsta sinni. Mykines er eisini ein »kvinnu«, sum hevur allan alsk uppibornan — á sín vis.

Hver kvinna hevur eitt ella annað lýti, sum hon roynir at skava útyvir, so tað ikki verður so sjónskt í manna eygum. So við Mykinesi. Tú vart eitt sindur í dæpurhuga um tann illa rækta seyðin, ið gekk úti í Hólminum. Eitt lýti, sum var torført at skava útyvir. Triðja hvern ær gekk sum eitt flókatrøll. Eystursíðan á Mykinesi ber 180 seyðir og her var ikki ríkið í trý ár. Helmingurin av innmörkinum hevði ikki sæð liggjableðið í mong ár. Nú, tá einans sjei familjur bógva har úti, er vitiligt, at oyggin ikki kann røkjust eins væl og fyrri 20–30 árum síðani.

Vit hava ikki ráð til at lata saltfiskatrolararnar hjá okkum, ella onnur skip, ið hoyra landi okkara til, fara í órækt. Hava vit ráð til at lata eina heila oyggj fara eina kós, sum er týðiliga merkt av, at ikki eru kreftir til staðar at røkja oynna, sum hon átti? Spurningurin hevur verið viðgjørdur í útvarpi og bløðum, men hann er alt annað enn loystur. Tað verður kanska soleiðis at livsinnihaldið kemur at loysa »knútin«, sum tað onkuntið hevur gjørt fyrr.

Her kemur seinni partur av frásøgnini um ferðina til Mykinesar hjá 3. real í Fugla-fjarðar skúla várið 1978.

Vit frætta um robottar við ongari sál úti í Hólminum, um ein týskara, sum kom illa fyrri eina illveðursnát, um tvær, sum sluppu inn á meginlandið við helikoptaranum, um eina fjøld av syrgiligum gróthúsum og ein óvígðan minnisvarða, um video og kvældsetu og um læraran, sum fekk lundalús.

Brúgvín út á Hólmin mundi goyma manga frásøgn um øgiligan ágang av veðri og vindi. Eitt sindur var hon skeiklað av hesum. Brúgvín hevur ein ávisan livialdur, sæð út frá einum tekniskum meti, men mykinesmaður hevur røkt hana so væl, at hon fekk ein hægri livialdur enn tað skoðsmál, sum hon av fyrsta sinni fekk, tá tað galt liv og aldur.

Gingið varð út til vitan. Hann talaði til skip og fær við ljóð og ljósbylgi-um uttan íhald. Eingin býr har úti longur — alt er sjálvvirkandi. Orkukeldan, ið drivur hesa veru, stendur inni í bygdini. Hetta er sami elmotorur, sum veitir streym til húsini. Skuldi tað borið á, at hesin motorurin steðgaði, fór ein annar motorur í gongd úti á sjálvum hólminum 2 til 3 sekund aftaná. Sostatt kemur vitin ongantið at liggja deyður.

Her úti vóru eisini eini tólm hús... tólm og tólm,

ur var eitt sindur skelkaður, men tað risti hann ella hon skjótt av sær. Ein týskur ferðamaður var við bátinum henda dag. Hann var gjøgnumbloyttur — tað sá ikki mætari út, enn tað kundi vindast úr hvarjum tráð á honum. Kanska fóru vit skeiv. Hann gjørdi skjótt av. Stóð og skimaði eina løtu, so bráðliga smoygdi hann sær úr mannámúgvini. Tók seg niðan frá bygdini og hvarv í mjorkasurkinum. Eg hugsaði mitt: »tú fært av at vita«, tí viðferið, sum

veður og vind. Ymist man vera frá bygd til bygd, sum menn hava havt at miða seg eftir, tá líkindini skuldu metast. Hetta hevur gingið frá manni til mann, frá ættarliði til ættarlið. Men er hetta ikki eisini nakað, sum er við at hvarva á summum støðum — eins og postbáturin? Tað munnu ikki vera nógvir eftir í Mykinesi í dag, ið kunna meta um veður og vind eftir tí gamla sniðinum. Teir teljast óivað á einari hond.

Vit kendu okkum sum mykinesbúgvur — vit leit-



Mykines: ein eggilg kvinna

tey vóru sett við nógvum tólum — rotottar við ongari sál, men sum vistu livandi sálum mið og mál.

Ein flokkur av Sandi skuldi koma út til Mykinesar henda dag við postbátinum. Veðrið var ikki av tí besta. Meðan vit ganga heim móti bygdini, siggja vit Súluna koma bóltandi fram við oynni.

»Hasi røsa sær ikki av ferðini«, helt onkur fyrri. Hóast ring líkindi legði Súlun at landingini. Tað munnu vera skilamenn, bæði á sjógv og landi, ið hava hendur um báðar endar á hesi rutu, ið eitur: Rutan til Mykinesar.

Tú skuldi sæð hesi stakkals børn, tá ið tey komu í land. Eins og dravnar hœnur komu tey niðan frá landingini — vat og illa tiltæssa — men so ótrúligt tað ljóðar, var lagið gott á teimum. Onk-

hann hevði við sær, var litið og einki. Hetta var ikki útgerð til at liggja úti á berajóli við.

Alt ov ofta koma útlendingar til Mykinesar við vánaligari útgerð. Vit hoyrdu fleiri frásagnir um útlendingar, ið vóru illa fyrirkomnir, men sum gott fólk her úti og hevði veitt várkunn og miskunn. Ikki bara ta einu ferðina, men fleiri ferðir.

Sum tað leið út á dagin, gjørdist veðrið verri og verri.

Sunnunáttina höyrðist væl av vindi. Tankarnir snúðu seg kring fremmandan mannin, hvørja ferð, ið vent varð í sovippjekanum. Ikki nýttist sær at hava gott skil á veðri og vindi fyrri at festa tann tankan í hugan, at tann, sum var úti eina tílíka nátt, fekk av at vita.

Mykinesbúgvur leita ofta út á Berg at meta um

aðu okkum eisini av og á út á Berg. Broytast vit ikki eitt sindur, tá ið vit standa framman fyrri tí óspilta skaparaverkinum, sum einans er brýnt og bart av veðri og vindi? Teir gomlu dugdu meistarlíga væl at smíða orð og setningar, sum tulkaðu tað, sum teir stríddust við ella dagliga høvdu um hendi. Til dømis, tá talan er um veðrið:

Tað stóð um húsbot. Himmal og hav stóðu í einum. Tað var trongd í sjónum. Hann tók leyst.

Hin vegin, tá talan er um gott veður:

Ikki ein ond rørdist. Hann stóð við klettin. Tað var dýrd í sjónum. Tað var deyðaslætt, sum á gólvinum.

Her er nógv at taka til, tá ið veðrið skal tulkast í orð og í tal! Tað er eins og ein tónlistamaður, ið